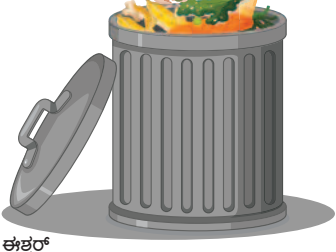

ಜೀವ ಮಹತ್ವದ ತುತ್ತು ಅನ್ನ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗೆ ಕಸದ ಪಾಲು

ಆಹಾರ ಪೋಲು
ಅಂದಾಕ್ಷಣ, ಅದು
ಮಿಕ್ಕ ಅನ್ನವನ್ನು ಕಸಕ್ಕೆ
ಎಸೆದಷ್ಟು ಸರಳ ಅಲ್ಲ.
ಹಸಿವಿನ ಸಾವಿನ ಜೊತೆ
ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಬಳಕೆಯಾಗುವ
ನೀರು, ಇಂಧನ,
ಶ್ರಮ, ಬಿತ್ತನೆಬೀಜ,
ಗೊಬ್ಬರ, ಮಣ್ಣು ಅದರ
ಸುತ್ತ ಸರಪಳಿಯಂತೆ
ಹೆಣೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ
ಎಲ್ಲ ಚಟುವಟಿಕೆಯ
ಸಂಕೀರ್ಣ ಜಾಲದತ್ತ
ನೋಡಿದರೆ ಜಟಿಲ ಸ್ವರೂಪ
ಮನದಟ್ಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಈಶ್ವರ

‘ತ್ರಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅನ್ನ ಬಿಡಬಾರದು’ ಅಂತ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳಿವೆ. ‘ಅನ್ನಂ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ವರೂಪಂ’ ಅಂತ ಬಣ್ಣಿಸಿವೆ. ಅನ್ನದಾನಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡ ದಾನ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಬೋಧಿಸಿವೆ. ಆದರೆ, ಇಂತಹ ಮಾತುಗಳು ನಾಲಗೆಯ ಮೇಲಷ್ಟೇ ನಲಿದಾಡುತ್ತಿವೆ, ನಮ್ಮ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಒಳಗೆ ಇಳಿದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚೆ ಹೆಚ್ಚೆಗೂ ನಿದರ್ಶನ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಕಸದ ಬುಟ್ಟಿಯತ್ತ ಕಣ್ಣಾಡಿಸಿದರೆ, ಸಭೆ-ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಎಲೆ ಮೇಲೆ ಉಳಿಸಿ ಹೋಗಿರುವ ತಿಂಡಿ-ತಿನಿಸುಗಳತ್ತ ದೃಷ್ಟಿ ಹಾಯಿಸಿದರೆ ಆಹಾರದ ಮಹತ್ವ ಸಾರುವ ನುಡಿಯ ಅಳವಡಿಕೆ ಹೇಗಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಮನವರಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಜೀವದಾಯಿಯಾದ ಆಹಾರದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹತ್ತಾರು ವೈರುಧ್ಯಗಳು ಕಣ್ಣಿಗೆ ರಾಚುತ್ತವೆ. ಹಸಿವಿನಿಂದ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಸಾವುಗಳ ಕುರಿತು ಆಗೊಮ್ಮೆ ಈಗೊಮ್ಮೆ ವರದಿಗಳು ಬರುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಪುಷ್ಟಿದಾಯಕ ಆಹಾರ ಸಿಗದ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆಗೆ ಒಳಗಾಗುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ದೊಡ್ಡ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರ ಪ್ರಮಾಣವೇ ಅಧಿಕ ಎಂಬುದು ಮತ್ತೂ ಕಳವಳಕಾರಿ. ಹಾಗಂತ, ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಸಿತ ಉಂಟಾಗಿದೆಯೇ? ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ಹಸಿವು, ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯ ತಾಂಡವ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಈ ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಅಣಕಿಸುವಂತೆ ಆಹಾರ ದೊಡ್ಡ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪೋಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಧಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಅಧಿಕ ಪೋಲು ಮತ್ತು ಹಸಿವಿನಿಂದ ಬಳಲುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಅಧಿಕ!

2019ರಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ 93 ಕೋಟಿ ಟನ್‌ನಷ್ಟು ಆಹಾರ ಪೋಲಾಗಿದೆಯಂತೆ. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಪರಿಸರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಡಿ ರೂಪಿಸಲಾದ ಆಹಾರ ಪೋಲು ಸೂಚ್ಯಂಕದಲ್ಲಿ ಈ ಅಂಶ ನಮೂದಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ, ಶೇಕಡ 61ರಷ್ಟು ಪೋಲು ಮನೆಗಳಲ್ಲೇ ಆಗಿದೆ. ಶೇ 26ರಷ್ಟು ಆಹಾರ ತಯಾರಿಕಾ ಉದ್ಯಮಗಳಿಂದ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆಹಾರವನ್ನು ಪೋಲು ಮಾಡುವ ಪರಿಪಾಟದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಮತ-ಬಡ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೆಂಬ ಭೇದ ಇದ್ದಂತಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಮಧ್ಯಮ ಆದಾಯದ ದೇಶಗಳಲ್ಲೇ ತಲಾವಾರು ಆಹಾರ ಪೋಲು ಅತ್ಯಧಿಕ ಎಂದು ವರದಿ ತಿಳಿಸಿದೆ. ನೋವಿನ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ, ಇದೇ 2019ರಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನ 69 ಕೋಟಿ ಜನರು ಆಹಾರದ ಕೊರತೆ ಎದುರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೋವಿಡ್-19 ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಮುಂಬರುವ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಖ್ಯೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ವಿರಕಿಯಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ ಎಂದೂ ವರದಿ ಎಚ್ಚರಿಸಿದೆ.

ಆಹಾರ ಪೋಲು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಭಾರತವನ್ನು ಸಮಗ್ರ ಮಾಹಿತಿ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದ ದೇಶಗಳ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಕೆಲವೇ ನಗರಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಪೋಲಾಗುವ ಆಹಾರದ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿ ಮಾತ್ರ ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ತಲಾವಾರು ಆಹಾರ ಪೋಲಿನ ಪ್ರಮಾಣ 50 ಕೆ.ಜಿ.ಯಷ್ಟು ಎಂದು ಅಂದಾಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಂಘಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಆಗಬೇಕು. ಆಹಾರದ ಪೋಲು ಅಂದಾಕ್ಷಣ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಚೂರುಪಾರು ಆಹಾರವನ್ನು ಆಚೆಗೆ ಎಸೆಯುವಷ್ಟೇ ಸರಳ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಸಮಸ್ಯೆ ಇದು ಎಂದು ಗ್ರಹಿಸುವವರೇ ಹೆಚ್ಚು. ಇದರ ಸಂಕೀರ್ಣ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಇದು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಬಹುಮುಖಿ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿಡುವ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕು.

ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ನೀರು, ಇಂಧನ, ಶ್ರಮ, ಬಿತ್ತನೆಬೀಜ, ಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ಇದರ ಸುತ್ತ ಹೆಣೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಜಾಲದ ಸಮಗ್ರ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ತಂದುಕೊಂಡಾಗ ಮಾತ್ರ ಇದರ ಜಟಿಲ ಸ್ವರೂಪ ಮನದಟ್ಟಾಗುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೂ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಕ್ಕೂ ಇರುವ ನಂಟಿನ ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಹಾರದ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಹಣ್ಣು-ತರಕಾರಿಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಬೆಲೆ ಜೊತೆ ತಾಳೆ ಹಾಕಲಾಗದು. ಇದರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಕುರಿತು ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮನೆಯಿಂದಲೇ ಶುರುವಾಗಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯ ಶಾಲಾ ಪಠ್ಯದ ಭಾಗವಾಗಬೇಕು. ದೈನಂದಿನ ಜೀವನಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಬೇಕು. ಆಹಾರದ ಪೋಲು ತಗ್ಗಿಸಲು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳ ಕೊರತೆ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ನೀಗಿಸುವ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಕ್ರಿಯಾಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು. ದೇಶದ ಪ್ರತೀ ಪ್ರಜೆಗೆ ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆದರೆ, ಹತ್ತಾರು ಬಗೆಯ ಯೋಜನೆಗಳ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ಹಸಿವುಮುಕ್ತ ಸಮಾಜ ರೂಪಿಸಲು ನಮಗೆ ಈವರೆಗೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಜಾಗತಿಕ ಹಸಿವಿನ ಸೂಚ್ಯಂಕವು ಈ ಕಹಿಸತ್ಯವನ್ನು ನಮಗೆ ಪದೇ ಪದೇ ನೆನಪಿಸುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಇನ್ನಾದರೂ ನಾವು ಎಚ್ಚೆತ್ತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಮ್ಮ ನೀತಿ-ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ಪುನರ್‌ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಬೇಕು.

■ ಎನ್. ಉದಯಕುಮಾರ್